

عوامل مؤثر بر کشف مواد مخدر: مطالعه موردی هنگ مرزی سراوان

عبداللطیف کاروانی^۱، ابوالفضل پورمنافی^۲، امان الله تمنده رو^۳، علیرضا عادل^۴

چکیده

زمینه و هدف: مواد مخدر و جرائم وابسته به آن یکی از مهم‌ترین تهدیدهای جامعه بشری در تمام دنیا به حساب می‌آید. پژوهش حاضر در همین راستا و با هدف مطالعه و بررسی عوامل مؤثر بر کشفیات مواد مخدر در هنگ مرزی سراوان انجام شده است. روش: تحقیق حاضر براساس روش‌شناسی توصیفی-تحلیلی بوده و بر مبنای تحقیق کمی-کیفی صورت گرفته است. بخش کمی تحقیق از نوع پیمایش و با استفاده از ابزار پرسشنامه محقق ساخته انجام شده است. بخش کیفی تحقیق از نوع تحلیل مضامین و با استفاده از ابزار مصاحبه عمیق انجام شده است. جامعه آماری بخش کمی تحقیق را اعضای شورای تأمین شهرستان سراوان، افسران ارشد ستاد و تابعه هنگ مرزی سراوان، دبیر شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدر، رئیس پلیس مبارزه با مواد مخدر، دادسرای نظامی، معاون عملیات مرزبانی و رئیس اداره مبارزه با مواد مخدر مرزبانی استان سیستان و بلوچستان تشکیل داده است و مشارکت‌کنندگان بخش کیفی را خبرگان نظامی و قضایی استان سیستان و بلوچستان تشکیل داده است. با استفاده از روش تمام‌شماری، تعداد ۱۲۸ نفر در بخش کمی و ۱۳ نفر تا رسیدن به اشباع نظری در بخش کیفی به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. یافته‌ها: بر اساس یافته‌های به‌دست آمده از تحقیق، اولویت تأثیرگذاری ابعاد ۴ گانه تحقیق به ترتیب شامل: بعد سیاسی، بعد اقتصادی، بعد اجتماعی و بعد فرهنگی است. در بعد سیاسی «امنیت مرزها» با میانگین رتبه ۶/۷۴۲ در بعد اقتصادی «نرخ بالای بیکاری» با میانگین رتبه ۵/۱۶۰، در بعد اجتماعی «تعامل با نهادهای نظامی» با میانگین رتبه ۵/۲۸۱ و در بعد فرهنگی «فرهنگ‌سازی بین اقشار مردم» با میانگین رتبه ۴/۲۶۶ بیشترین تأثیرگذاری را داشتند.

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان گفت که عوامل متعددی بر کشف مواد مخدر و قاچاق آن اثرگذار می‌باشند که ضروری است با توجه به شناسایی برخی از این عوامل؛ نسبت به سازمان‌دهی و اصلاح برنامه‌ریزی اجرایی اقدام و در زمینه افزایش کشفیات مواد مخدر در هنگ مرزی سراوان بستر مناسبی را در جهت رسیدن به این مهم فراهم سازد.

واژگان کلیدی: مواد مخدر، امنیت، تهدید، قاچاق، هنگ مرزی سراوان

^۱-دکترای جامعه‌شناسی، دانشگاه شیراز، مدرس دانشگاه ولایت ایرانشهر و پژوهشگر اجتماعی - abdollahatfakarevani@yahoo.com

^۲- استادیار دانشگاه علوم نظامی امین - a.pourmanafi@gmail.com

^۳-دکترای جامعه‌شناسی ارتباطات، استادیار مردم‌شناسی، دانشگاه ولایت ایرانشهر - a.tamandehro@velayat.ac.ir

^۴-استادیار گروه فرماندهی و مدیریت دانشگاه جامع علوم نظامی امین - rezaadeli25@gmail.com